

**NASTAVNI PROGRAM ZA PREDMET:
ISLAMSKA VJERONAUKA**

PRVI RAZRED

STRUKA:	Sve struke
ZANIMANJE (naziv):	Sva zanimanja
PREDMET:	ISLAMSKA VJERONAUKA
Opis (predmeta):	Izborni obavezni predmet
Modul (naslov):	Objava, imanski i islamski šarti i vjera u svakodnevnom životu
Datum: 15.08.2018.	Šifra: - Redni broj: 01
Svrha Uvođenje učenika u tematska područja islama s ciljem njihovog daljeg razvijanja u vjeri, moralnosti, međusobnoj saradnji i otvorenosti za suočavanje sa izazovima stvarnosti.	
Specijalni zahtjevi/Preduslovi Poznavanje elementarnih sadržaja iz Islamske vjeronauke o navedenim temama iz osnovne škole	
Opći ciljevi: <ul style="list-style-type: none">• Razvijati sposobnosti sagledavanja života iz ugla religiozne, religijske i vjerske stvarnosti• Jačati vlastitu vjeru i sposobnost njenog izražavanja na ličnoj i zajedničkoj razini• Osposobiti učenika za razumijevanje smisla vjere u svakodnevici, uz razvijanje svijesti o kontinuitetu božijih poruka i očuvanju izvornog učenja• Upoznati pojam objave kao jedinstvene komunikacije Boga sa stvorenjima• Prihvatiti islam kao Pravi put u vlastitom razumijevanju svijeta i odgovora na pitanja smisla, svrhe, usmjeravanja i oblikovanja života• Upoznati sa suštinom i smislom imanskih šarta kao osnovnih temelja islamskog vjerovanja• Razvijati temeljne spoznaje o božijem stvaranju svijeta i čovjeka, te ulozi čovjeka kao halife – njegovog namjesnika na zemlji• Upoznati sa suštinom i smislom islamskih šarta kao osnovnih temelja islamskog djelovanja• Razviti ekološku svijest na temeljima učenja islama o prirodi kao Božijem djelu i odgovoran odnos prema njoj• Razviti osnove morala i etičnosti kod učenika po uzoru na Muhammeda, a.s.• Usvojiti principe islama u odijevanju i ishrani• Upoznati učenika sa demokratskim načelima uspostave hilafeta i periodom pravednih halifa• Razviti ličnost učenika kao duhovno, duševno i djelatno bića• Upoznati vjerski govor i razviti sposobnost kritičkog prosuđivanja različitih oblika religioznog i vjerskog mišljenja i ponašanja• Razvijati toleranciju, dijalog i saradnju s drugima i drugačijima• Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu.• Unapređivati svijest o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode	
Jedinice: <ol style="list-style-type: none">1. Od „poučavanja imenima“ do naredbe „uči“2. Očuvanje izvornog učenja3. Temelji imana4. Allah je Stvoritelj5. Temelji islama6. Islam i ekologija7. Put do čovjeka8. Vjera u svakodnevici9. Demokratski počecima povijesti islama10. Islam i kultura dijaloga	

Rezultati učenja/ishodi	Smjernice za nastavnike
<p>1. Od „poučavanja imenima“ do naredbe „uči“ <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje razvoj vjere zajedno sa razvojem čovjeka na Zemlji i zajedničku misiju svih Božijih poslanika, od Adema, a.s., do Muhammeda, a.s. • Analizira smisao predanosti Uzvišenom Allahu, i prihvata islam kao nužnu potrebu duše • Definira i objašnjava pojmove <p>2. Očuvanje izvornog učenja <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Navodi izvore islama i opisuje načine dostavljanja Objave • Analizira ulogu Kur'ana i sunneta u argumentovanju učenja islama i djeluje u skladu s njima <p>3. Temelji vjerovanja <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje smisao vjerovanja i prepoznaje vjeru kao životnu energiju koja čovjeku daje snagu u susretu sa izazovima života • Povezuje temelje vjerovanja sa životom i određuje svoje prioritete prema njima <p>4. Allah je Stvoritelj <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Objasni nastanak svijeta i čovjeka iz ugla vjere i nauke, • upoređuje učenje vjere i nauke o stvaranju, porijeklu svijeta i čovjeka, • te određuje vlastito porijeklo <p>5. Temelji islama <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Podržava ulogu islamskih dužnosti u svom životu • Iskazuje vjeru u emocionalnom, intelektualnom, porodičnom i društvenom životu • Povezuje vjeru i život • Određuje vlastiti put i procjenjuje svoj odnos prema islamskim dužnostima <p>6. Islam i ekologija <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisuje ekološki princip sklada, mjere i održavanja ravnoteže prema učenju islama • Identificira i razmatra ekološke probleme, tumači stavove islama prema 	<ul style="list-style-type: none"> • Profesor će se u svom radu koristiti raznim oblicima rada i primjenjivat će različite metode, shodno nastavnim sadržajima, opremljenosti učionice i brojnosti učenika. • Dati prednost savremenim pristupima kao što su: problemska nastava, heuristička nastava, mentorska nastava, vanučionička nastava i dr. • Nastavni rad što više približiti aktuelnom društvenom kontekstu i svakodnevnom životu. • Koristiti projektne zadatke, izrade panoa, animirati pismeno izražavanje na zadane teme, organizirati okrugle stolove i debate o odabranim temama, zadavati samoevaluacijske zadatke, inicirati razne socijalne akcije i posjete raznim objektima. • Podsticati učenike na kritički pristup, životu, radu i okruženju.

<p>prirodnim bogatstvima i ulogu čovjeka u prirodi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kreira i predlaže mjere za obnavljanje i očuvanje prirodnih bogatstava, • Praktikuje ekološku kulturu muslimana • Reaguje na narušavanje harmonije <p>7. Put do čovjeka <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Objašnjava stavove islama o moralu, dobru i zlu, • Analizira njihovu ulogu u svom životu • Prepoznaje ovovremene izazove za mlade osobe, • Analizira načine odgovora na izazove <p>8. Vjera u svakodnevici <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizira vjersku dimenziju kulture odijevanja u kontekstu trendovskih tokova i estetike • Opisuje ulogu hrane u različitim kulturama • Prepoznaje da islamska kultura promovira zdravu hranu <p>9. Demokratski počeci povijesti islama <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Objašnjava demokratski način formiranja državnog uređenja prvih generacija muslimana, • istražuje njeno mjesto i ulogu u historiji čovječanstva, • te ukazuje na osobine pravednih vladara s ciljem pružanja pomoći mladima u izboru svog vođe <p>10. Islam i kultura dijaloga <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizira određene ajete i hadise i povezuje ih sa životom, • Identificira dijalog kao obilježje islama, prepoznaje upute Kur'ana i Sunneta za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga • Objašnjava kako muslimani treba da se odnose prema drugim i drugačijim, • Uspoređuje i određuje nivo kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitog usavršavanja 	
<p>Integracija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jezik • Historija • Biologija • Geografija • Fizika 	

- Hemija
- Likovna kultura
- Muzička kultura

Izvori:

- Vjeronauka 1 (udžbenik za 1. razred srednje škole), autori: dr. Nusret Isanović i dr. Džemaludin Latić

Ocjenjivanje:

- **Način ocjenjivanja:**

- ocjenjivanje mora biti u kontinuitetu i sveobuhvatno, a u skladu sa *Pravilnikom o ocjenjivanju učenika*;
- učenici moraju biti unaprijed upoznati sa metodama i kriterijumima ocjenjivanja;
- učenici trebaju ostvariti minimalno 40% svih rezultata učenja, u svim odabranim metodama ocjenjivanja;
- ocjenjivanje treba da podstiče na dalji rad i zalaganje učenika;
- ocjenjivanje, takođe, treba da ima i vaspitnu funkciju, tj. da se kod učenika vrednuje i vaspitno-vjerske karakteristike i zalaganja.

- **Razrada metoda:**

- 1. Usmeno provjeravanje znanja:**

- podrazumijeva kontinuiranu provjeru znanja u svim dijelovima časa;
- ne planirati časove usmene provjere.

- 2. Test:**

- preporučuje se ova metoda za kraj modula;
- planirati časove za testiranje učenika;
- pitanja za test i bodovanje moraju biti unaprijed definisana;
- pitanjima treba provjeriti i rezultate naznačenih ishoda;
- bodovanje pitanja treba izvesti na osnovu unaprijed definisane važnosti realizovanih ishoda.

DRUGI RAZRED

STRUKA:	Sve struke		
ZANIMANJE (naziv):	Sva zanimanja		
PREDMET:	ISLAMSKA VJERONAUKA		
Opis (predmeta):	Izborni obavezni predmet		
Modul 2 (naslov):	Život i vjera, sloboda, duhovna i materijalna realnost, ibadet, Muhammed, a.s., muslimanska zajednica i povijest islama		
Datum: 15.08.2019.	Šifra:	-	Redni broj: 01
Svrha			
<p>Produblјivanje spoznaja o definisanim tematskim područјima islama koja se odnose na pitanja vjerovanja i ibadeta, čovjekovih potreba, slobode i života, duhovne i materijalne realnosti, funkcije zajednice, kao i upoznavanja sa tradicijom islama, s cilјem njihovog dalјeg razvijanja u vjeri, moralnosti, međusobnoj saradnji i otvorenosti za suočavanje sa izazovima stvarnosti.</p>			
Specijalni zahtjevi/Preduslovi			
<p>Poznavanje elementarnih sadržaja iz islamske vjeronauke o navedenim temama iz prethodnih razreda</p>			
Opći ciljevi:			
<ul style="list-style-type: none"> • Upoznati učenika sa smislom života i pomoći mu u razumijevanju i određivanju misije i ciljeva u životu • Jačati vlastitu vjeru i sposobnost njenog izražavanja na ličnom i zajedničkom nivou • Upoznati ulogu islama u životu pojedinca, porodice, društva • Prihvatiti islam kao Pravi put u vlastitom razumijevanju svijeta i odgovora na pitanja smisla, svrhe, usmjeravanja i oblikovanja života • Razumjeti ulogu slobodne volje u životu čovjeka i odgovornost za vlastite postupke • Razviti kritičko promišljanje i argumentovano obrazlaganje prilikom suočavanja s različitim ideološkim pritiscima • Pravilno razumjeti duhovnu i materijalnu dimenziju čovjeka • Spoznati utjecaj grijeha na dušu, tijelo i ugled čovjeka i unapređivati svijest o važnosti pokajanja • Shvatiti smisao ibadeta i istrajnosti u njegovom izvršavanju • Razviti svijest o Muhammedu, a.s., kao milosti svjetovima i ukazati na njegov svezremenski značaj • Osposobiti mlade za život u zajednici zasnovan na principima islama • Upoznati povijest islama radi gradnje identiteta na vlastitoj kulturi i tradiciji • Razvijati ponosne i dostojanstvene ličnosti otvorene prema vjeri, nauci i radu, sposobne za susret sa drugim i drugačijim • Podsticati na razumijevanje, prijateljstvo, toleranciju, dijalog i saradnju s drugima i drugačijima • Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu. • Unapređivati svijest o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode 			
Jedinice:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Život i vjera 2. Čovjek i vjera 3. Islam i sloboda 4. Čovjekova duhovna i materijalna realnost 5. Smisao ibadeta 6. Muhammed, a.s., milost svjetovima 7. Muslimanska zajednica 8. Povijest islama 			

Rezultati učenja/ishodi	Smjernice za nastavnike
<p>1. Život i vjera <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Objašnjava ulogu čovjeka na Zemlji, • Objašnjava svoju viziju, misiju i svrhu življenja • Samostalno analizira određene ajete i hadise i povezuje ih sa životom <p>2. Čovjek i vjera <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Navodi izvore islama i opisuje načine dostavljanja Objave • Analizira ulogu Kur'ana i sunneta u argumentovanju učenja islama i djeluje u skladu s njima <p>3. Islam i sloboda <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Upoređuje slobodu u demokratskom društvu i islamu, argumentira vlastiti izbor, • izdvaja posljedice koje taj izbor uzrokuje nezavisno od vršnjaka, medija i sl. <p>4. Čovjekova duhovna i materijalna realnost <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Obrazlaže stav islama prema grijesima, kao i tjelesnu i duhovnu štetu koja proizlazi iz grijeha • Analizira smisao tevbe, njenu tjelesnu i duhovnu dimenziju i vrijednosti, • Koristi tevbu nakon grijeha a kajanje i izvinjenje u grijeha prema čovjeku <p>5. Smisao ibadeta <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Otkriva značaj ibadeta u životu čovjeka, • Objašnjava kako sva dobra djela (učenje, rad, pomaganje, govor, jelo i sl.) postaju ibadet, ukoliko se čine u ime Allaha, dž.š., i donose nagradu na oba svijeta <p>6. Muhammed, a.s., milost svjetovima <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Objašnjava univerzalne vrijednosti porodičnog i društvenog života Muhammeda, a.s., • Podržava stav da ljubav prema Muhammedu, a.s, predstavlja temelj ljubavi prema svim ljudima i svim bićima, • Navodi i analizira mišljenja i stavove drugih o Muhammedu, a.s. <p>7. Muslimanska zajednica <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Obrazlaže učenje islama o zajednici, ulogu čovjeka u gradnji zajednice i ulogu džemata u zajednici • Inicira pozitivne međuljudske odnose unutar zajednice • Poštuje ravnopravnost među spolovima 	<ul style="list-style-type: none"> • Profesor će se u svom radu koristiti raznim oblicima rada i primjenjivat će različite metode, shodno nastavnim sadržajima, opremljenosti učionice i brojnosti učenika. • Dati prednost savremenim pristupima kao što su: problemska nastava, heuristička nastava, mentorska nastava, vanučionička nastava i dr. • Nastavni rad što više približiti aktuelnom društvenom kontekstu i svakodnevnom životu. • Koristiti projektne zadatke, izrade panoa, animirati pismeno izražavanje na zadane teme, organizirati okrugle stolove i debate o odabranim temama, zadavati samoevaluacijske zadatke, inicirati razne socijalne akcije i posjete raznim objektima. • Podsticati učenike na kritički pristup, životu, radu i okruženju.

8. Povijest islama

Učenik će biti sposoban da:

- Analizira odnos islama prema drugim kulturama,
- Argumentuje činjenicu da islam nije uništavao druge kulture, nego ih oplemenjivao
- Prepoznaje nastanak islamske umjetnost, na temelju Objave u susretu s drugim kulturama, te nastanak prvih naučnih centara i njihov doprinos razvoju umjetnosti, znanosti i kulturi
- Prepoznaje razliku između Pravedenih halifa i dinastija Emevija i Abbasija
- Opisuje širenje hilafeta i dolazak islama u Evropu, te prepoznaje doprinose islama čovječanstvu i svoje naslijeđe
- Identificira dijalog kao obilježje islama, prepoznaje upute Kur'ana i Sunneta za oblikovanje muslimanske kulture dijaloga
- Objašnjava kako se muslimani trebaju odnositi prema drugim i drugačijim, te uspoređuje i određuje nivo kulture dijaloga kod nas i drugih radi vlastitog usavršavanja

Integracija:

- Jezik
- Historija
- Biologija
- Geografija
- Fizika
- Hemija
- Psihologija
- Likovna kultura
- Muzička kultura

Izvori:

- Vjeronauka 2 (udžbenik za 2. razred srednje škole), autori: dr. Šefik Kurdić, dr. Dževad Hodžić i mr. Mustafa Prljača

Ocjenjivanje:

• **Način ocjenjivanja:**

- ocjenjivanje mora biti u kontinuitetu i sveobuhvatno, a u skladu sa *Pravilnikom o ocjenjivanju učenika*;

- učenici moraju biti unaprijed upoznati sa metodama i kriterijumima ocjenjivanja;

- učenici trebaju ostvariti minimalno 40% svih rezultata učenja, u svim odabranim metodama ocjenjivanja;

- ocjenjivanje treba da podstiče na dalji rad i zalaganje učenika;

- ocjenjivanje, takođe, treba da ima i vaspitnu funkciju, tj. da se kod učenika vrednuje i vaspitno-vjerske karakteristike i zalaganja.

• **Razrada metoda:**

1. Usmeno provjeravanje znanja:

- podrazumijeva kontinuiranu provjeru znanja u svim dijelovima časa;

- ne planirati časove usmene provjere.

2. Test:

- preporučuje se ova metoda za kraj modula;

- planirati časove za testiranje učenika;

- pitanja za test i bodovanje moraju biti unaprijed definisana;
- pitanjima treba provjeriti i rezultate naznačenih ishoda;
- bodovanje pitanja treba izvesti na osnovu unaprijed definisane važnosti realizovanih ishoda.

TREĆI RAZRED

STRUKA:	Sve struke
ZANIMANJE (naziv):	Sva zanimanja
PREDMET:	ISLAMSKA VJERONAUKA
Opis (predmeta):	Izborni obavezni predmet
Modul 3 (naslov):	Živjeti vjeru, sloboda i originalnost, Kur'an, moral, žena i porodica i vrijeme civilizacije islama
Datum: 15.08.2019.	Šifra: - Redni broj: 01
<p>Svrha Produbljivanje spoznaja o definisanim tematskim područjima islama koja se odnose na pitanja života u vjeri, individualnosti, posljednje Božije objave, odgovornosti, praktične dimenzije morala, perspektive žene u islamu, porodice i islamske civilizacije, s ciljem njihovog daljeg razvijanja, otkrivanja ljudskih iskustava i povezivanja sa veličinom Božije poruke u kontekstu svakodnevnog života.</p>	
<p>Specijalni zahtjevi/Preduslovi Poznavanje elementarnih sadržaja iz islamske vjeronauke o navedenim temama iz prethodnih razreda</p>	
<p>Opći ciljevi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otvoriti učeniku prostor da traga za vjerom i smislom života, te uobličava značenje svog vjerovanja • Upoznati sa jedinstvenim porijeklom vjerovanja u Jednog Boga i mnoštvom različitih manifestacija religija • Usmjeravati u oblikovanju identiteta i vlastite individualnosti • Potaknuti učenika na bliskost, primjenjivost, žeđ za kur'anskom riječju na svom maternjem jeziku • Istražiti različite dimenzije nadnaravnosti Kur'ana radi razvijanja svijesti o njegovom savršenstvu • Podsticati na razmišljanje o ulozi slobode u životu i posljedicama izbora koja prave • Razvijati moral i etičnost, te pomoći učeniku da uredi svakodnevnicu islamskim moralom • Usmjeravati na primjenu islamske etike rada u različitim profesijama • Razumijevati položaj i ulogu žene u islamu, te razumjeti puninu odnosa između muškarca i žene • Osvijestiti načine upoznavanja suprotnog spola radi formiranja bračne zajednice • Jačati ulogu i značaj porodice, te osvijestiti uloge članova porodice s ciljem odupiranja izazovima svog vremena • Upoznavati kontinuitet razvoja islamske vladavine, kulture i civilizacije • Podsticati na razumijevanje, prijateljstvo, toleranciju, dijalog i saradnju s drugima i drugačijima • Razvijati svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu. • Unapređivati svijest o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode • Odgajati u duhu patriotizma i potrebe za zajedničkim životom na historijskim, kulturnim i vjerskim odrednicama 	
<p>Jedinice:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Živjeti vjeru 2. Biti drugačiji od ostalih 3. Kur'an - posljednja Božija objava 4. Sloboda i odgovornost 5. Islamski moral u svakodnevnom životu 6. Žena u islamu 7. Brak i porodica u islamu 8. Vrijeme civilizacije islama 	

Rezultati učenja/ishodi	Smjernice za nastavnike
<p>1. Živjeti vjeru <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Analizira razloge vjerovanja, objašnjava različita vjerovanja, te upoređuje monoteističke religije Obrazlaže islam kao život sa svrhom Prihvata da je Božija jednost (tevhid) suština vjere prema kojoj postavlja svoje ciljeve <p>2. Biti drugačiji od ostalih <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Prihvata svoja jedinstvena obilježja kao Božiji dar Prepoznaje u svakodnevici različite situacije, postupke i osjećanja u kojima mu vjerovanje služi kao faktor zadobijanja vlastite osobnosti <p>3. Kur'an - posljednja Božija objava <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Analizira društveni kontekst objave Kur'ana Obrazlaže naučne dokaze koji potvrđuju savršenstvo Kur'ana <p>4. Sloboda i odgovornost <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Argumentuje islamsko poimanje slobode u kojem čovjek robuje samo Bogu, te razumijeva prava i u dužnosti koje iz toga proizilaze Objašnjava odnos slobodne volje i sudbine, te prepoznaje životne situacije u kojima je svojevrijedno nešto odlučio <p>5. Islamski moral u svakodnevnom životu <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Objašnjava da moralom ostvarujemo puninu svoje ljudskosti i identifikuje moralne uzore Analizira i prihvata islamsku etiku rada <p>6. Žena u islamu <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Analizira različite pokušaje iskrivljenog i neargumentovanog predstavljanja položaja i prava žene u islamu i pozicioniranja uloge muškarca u zajednici Objašnjava islamsko razumijevanje spolnosti i razlike između muškarca i žene Objašnjava nezamjenljivu ulogu žene u odgoju, kulturi i društvu, te prepoznaje časne uzore kroz historiju islama (Asja, Merjema, Hatidža, Fatima, Aiša, r.a., Sayyida Nafisa i dr.) <p>7. Brak i porodica u islamu <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Interpretira načine biranja partnera za bračnu zajednicu Argumentuje islamski pogled na brak, kao ravnopravni ugovor muškarca i žene - susretanje ljubavi, međusobnog uvažavanja i poštivanja 	<ul style="list-style-type: none"> Profesor će se u svom radu koristiti raznim oblicima rada i primjenjivat će različite metode, shodno nastavnim sadržajima, opremljenosti učionice i brojnosti učenika. Dati prednost savremenim pristupima kao što su: problemska nastava, heuristička nastava, mentorska nastava, vanučionička nastava i dr. Nastavni rad što više približiti aktuelnom društvenom kontekstu i svakodnevnom životu. Koristiti projektne zadatke, izrade panoa, animirati pismeno izražavanje na zadane teme, organizirati okrugle stolove i debate o odabranim temama, zadavati samoevaluacijske zadatke, inicirati razne socijalne akcije i posjete raznim objektima. Podsticati učenike na kritički pristup, životu, radu i okruženju.

<ul style="list-style-type: none"> • Upoređuje tradicionalnu i savremenu porodicu <p>8. Vrijeme civilizacije islama <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Obrazlaže vrijeme, historijski, naučni i kulturni kontekst u kojem se kultura učila od muslimana, te analizira principe širenja islama • Argumentuje svjedočanstva iz oblasti islamskih nauka, filozofije, duhovnosti i umjetnosti • Analizira položaj, ulogu i značaj muslimana danas 	
<p>Integracija:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Jezik 4. Historija 5. Biologija 6. Geografija 7. Fizika 8. Hemija 9. Psihologija 10. Likovna kultura 11. Muzička kultura 	
<p>Izvori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vjeronauka 3 (udžbenik za 3. razred srednje škole), autori: dr. Nusret Isanović, mr. Nedim Begović, Muhamed Jusić 	
<p>Ocjenjivanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Način ocjenjivanja: - ocjenjivanje mora biti u kontinuitetu i sveobuhvatno, a u skladu sa <i>Pravilnikom o ocjenjivanju učenika</i>; - učenici moraju biti unaprijed upoznati sa metodama i kriterijumima ocjenjivanja; - učenici trebaju ostvariti minimalno 40% svih rezultata učenja, u svim odabranim metodama ocjenjivanja; - ocjenjivanje treba da podstiče na dalji rad i zalaganje učenika; - ocjenjivanje, takođe, treba da ima i vaspitnu funkciju, tj. da se kod učenika vrednuje i vaspitno-vjerske karakteristike i zalaganja. • Razrada metoda: <ol style="list-style-type: none"> 1. Usmeno provjeravanje znanja: - podrazumijeva kontinuiranu provjeru znanja u svim dijelovima časa; - ne planirati časove usmene provjere. 1. Test: - preporučuje se ova metoda za kraj modula; - planirati časove za testiranje učenika; - pitanja za test i bodovanje moraju biti unaprijed definisana; - pitanjima treba provjeriti i rezultate naznačenih ishoda; - bodovanje pitanja treba izvesti na osnovu unaprijed definisane važnosti realizovanih ishoda. 	

ČETVRTI RAZRED

STRUKA:	Sve struke
ZANIMANJE (naziv):	Sva zanimanja
PREDMET:	ISLAMSKA VJERONAUKA
Opis (predmeta):	Izborni obavezni predmet
Modul 4 (naslov):	Islam u Bosni i Hercegovini, Vjera i nauka, vjerski trendovi i izazovi savremenosti, duhovnost i mladost u vjeri
Datum: 15.08.2019.	Šifra: - Redni broj: 01
Svrha:	Upotpunjenje prosuđivanja u duhu islama, s ciljem dosezanja smisla vlastitog života i života u zajednici, osposobljavanja za aktivno djelovanje u svim segmentima života, te povezivanja sa veličinom Božije poruke.
Specijalni zahtjevi/Preduslovi	Poznavanje elementarnih sadržaja iz islamske vjeronauke o navedenim temama iz prethodnih razreda
Opći ciljevi:	<ul style="list-style-type: none"> • Osvijetliti tok postojanja islama na našem prostoru, uz razumijevanje njegovog utjecaja na kulturu Bošnjaka • Razviti pozitivan odnos prema Islamskoj zajednici Bosne i Hercegovine, te afirmirati aktivno djelovanje u okviru iste • Afirmirati kompatibilnost vjere i nauke uz razvijanje svijesti o konstantnosti učenja vjere i promjenjivosti naučnih dostignuća • Osvijestiti doprinos muslimana razvoju nauke • Afirmirati potrebu cjeloživotnog učenja u kontekstu Prve objave • Osvijestiti na postojanje rizika od traganja za novim religioznim pokretima, te ponuditi islamske odgovore na pojavu istih • Ponuditi islamske odgovore na izazove savremenosti i razviti razumijevanje potrebe za savremenim promišljanjem vjere • Osvijestiti ulogu i značaj mira kao temeljne odrednice islama • Približiti prostor ihsanskog ostvarenja čovjeka kao prostor u kojem svaka duša može živjeti i razvijati svoje vjerovanje • Razumjeti islamsku duhovnost i usmjeriti na puteve koji je povećavaju • Osmisliti život na temeljima islama • Razviti ključne kompetencije na temelju učenja islama • Izgraditi svijest o povezanosti tradicionalnog i modernog, duhovnog i materijalnog, etničkog i multikulturalnog u Bosni i Hercegovini i evropskom ambijentu. • Unaprijediti svijest o značaju temeljnih postulata interkulturalnog odgoja i ljudskog dostojanstva i slobode • Odgojiti u duhu patriotizma i potrebe za zajedničkim životom na historijskim, kulturnim i vjerskim odrednicama
Jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Islam u Bosni i Hercegovini 2. Vjera i nauka 3. Vjerski trendovi 4. Islamski odgovori na izazove savremenosti 5. Islamska duhovnost 6. Islamski osmišljena mladost
Rezultati učenja/ishodi	Smjernice za nastavnike
1. Islam u Bosni i Hercegovini <i>Učenik će biti sposoban da:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Analizira historijski kontekst islama u Bosni i Hercegovini • Analizira doprinos islama procvatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Profesor će se u svom radu koristiti raznim oblicima rada i primjenjivat će različite metode, shodno nastavnim sadržajima, opremljenosti učionice i brojnosti učenika. • Dati prednost savremenim pristupima kao

<p>materijalne i duhovne kulture u Bosni i Hercegovini, te oblikovanju identiteta Bošnjaka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Navodi i opisuje različite vakufe u Bosni i Hercegovini i izdvaja njegov značaj za pojedinca i zajednicu • Objašnjava strukturu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini i navodi njene odgojno-obrazovne institucije, te doprinosi njenom radu <p>2. Vjera i nauka <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Objašnjava stav islama prema učenju, znanju, nauci i učenjacima • Poredi konstantnost učenja vjere i promjenjivost naučnih dostignuća • Analizira određene ajete, hadise i doprinos muslimana razvoju nauke • Podržava cjeloživotno učenje u kontekstu Prve objave <p>3. Vjerski trendovi <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Navodi nove religiozne pokrete, • Analizira rizike potpadanja pod utjecaj istih <p>4. Islamski odgovori na izazove savremenosti <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Objašnjava stav islama o kloniranju, eutanaziji, umjetnoj oplodnji, transplataciji organa, abortusu, estestkoj hirurgiji... • Obrazlaže preventivnu ulogu islama u borbi protiv ovisnosti, spolnih bolesti i poroka • Objašnjava mir kao temeljnu odrednicu islama, i interpretira <i>nasilje, nepravdu, rat i terorizam</i> kao devijacije <p>5. Islamska duhovnost <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Definiše i objašnjava pojmove: zikr, inaba, takvaluk, mehabbe i ma'rife • Klasificira tesavuf kao islamsku duhovnost i opisuje stupnjeve duhovnog usavršavanja • Analizira potrebu stalnog sjećanja na Boga radi Njegove milosti i zadovoljstva • Odabire blagodati života u skladu sa učenjem islama, • Objašnjava negativne trendove potrošačkog društva 	<p>što su: problemska nastava, heuristička nastava, mentorska nastava, vanučionička nastava i dr.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nastavni rad što više približiti aktuelnom društvenom kontekstu i svakodnevnom životu. • Koristiti projektne zadatke, izrade panoa, animirati pismeno izražavanje na zadane teme, organizirati okrugle stolove i debate o odabranim temama, zadavati samoevaluacijske zadatke, inicirati razne socijalne akcije i posjete raznim objektima. • Podsticati učenike na kritički pristup, životu, radu i okruženju.
---	---

<p>6. Islamski osmišljena mladost <i>Učenik će biti sposoban da:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Daje kritički osvrt o utjecaju društva i kulture na razvoj identiteta pojedinca • Opisuje svoje razumijevanje života u kontekstu materijalne, društvene, kulturne i duhovne sfere • Obrazlaže važnosti harmonije između znanja, vjerovanja i djelovanja • Afirmiše islamske vrijednosti u kontekstu ključnih kompetencija • Prepoznaje vrijednosti koje vode ka uspjehu i sreći 	
<p>Integracija:</p> <ul style="list-style-type: none"> 12. Jezik 13. Historija 14. Biologija 15. Geografija 16. Fizika 17. Hemija 18. Psihologija 19. Likovna kultura 20. Muzička kultura 	
<p>Izvori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vjeronauka 4 (udžbenik za 4. razred srednje škole), autori: dr. Zuhdija Hasanović, dr. Mustafa Hasani i dr. Nusret Isanović 	
<p>Ocjenjivanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Način ocjenjivanja: <ul style="list-style-type: none"> - ocjenjivanje mora biti u kontinuitetu i sveobuhvatno, a u skladu sa <i>Pravilnikom o ocjenjivanju učenika</i>; - učenici moraju biti unaprijed upoznati sa metodama i kriterijumima ocjenjivanja; - učenici trebaju ostvariti minimalno 40% svih rezultata učenja, u svim odabranim metodama ocjenjivanja; - ocjenjivanje treba da podstiče na dalji rad i zalaganje učenika; - ocjenjivanje, takođe, treba da ima i vaspitnu funkciju, tj. da se kod učenika vrednuje i vaspitno-vjerske karakteristike i zalaganja. • Razrada metoda: <ul style="list-style-type: none"> 1. Usmeno provjeravanje znanja: <ul style="list-style-type: none"> - podrazumijeva kontinuiranu provjeru znanja u svim dijelovima časa; - ne planirati časove usmene provjere. 2. Test: <ul style="list-style-type: none"> - preporučuje se ova metoda za kraj modula; - planirati časove za testiranje učenika; - pitanja za test i bodovanje moraju biti unaprijed definisana; - pitanjima treba provjeriti i rezultate naznačenih ishoda; - bodovanje pitanja treba izvesti na osnovu unaprijed definisane važnosti realizovanih ishoda. 	